

Smluvní určení řešení sporu a rozhodného práva Bitva kolizní a přímé metody

Tereza Kyselovská

Úvod

- Základem transakce je vždy smlouva
- Mezinárodní obchod => smlouvy s mezinárodním prvkem
- Právní regulace smluv s mezinárodním prvkem

Význam místa řešení sporu (fora)

- Aplikace norem MPS
- Zohlednění veřejnoprávních norem
- Možnost využití nestátních prostředků úpravy mezinárodních obchodních smluv

Význam místa řešení sporu (fora)

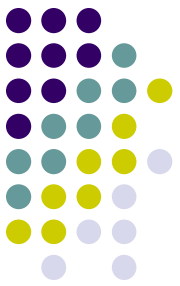

- Normy MPS – volba práva
- Procesní normy, uznání a výkon rozhodnutí - prorogace
- Rozhodčí řízení – rozhodčí doložka
- ... určí kde, jak by se řešil případný spor a jakým hmotným právem se smlouva řídí

Volba práva

- Autonomie vůle stran – v oblasti smluvních závazkových právních vztahů s mezinárodním prvkem – volba práva

Volba práva

- Doložka o volbě práva
- Jakým právem se bude řídit závazkový právní poměr (obligační statut)
 - Ve smlouvě nebo v obchodních podmínkách
 - Autonomní povaha doložky o volbě práva
 - Nezávislost na smlouvě hlavní
 - Možnost štěpení smluvního statutu

Právo rozhodné v případě neexistence volby práva

- Kolizní normy fora
- Nařízení Řím I (článek 4)
 - Pravidla pro vyjmenované typy smluv (např. kupní smlouva, smlouva o poskytnutí služeb, distributorská smlouva)
 - Pravidlo charakteristického plnění
 - Nejužší spojení

Právo rozhodné v případě neexistence volby práva

- Římská úmluva (článek 4)
 - Princip nejužšího spojení
 - Domněnka charakteristického plnění
 - Zvláštní domněnky
- 10 ZMPS
 - Pravidla pro jednotlivé typy smluv

Meze obligačního statutu

- Smlouva se má zásadně řídit od vzniku do zániku jedním právním řádem
- Některé otázky související se smlouvou se řídí nebo mohou řídit jiným právním řádem = meze obligačního statutu => existují pro ně zvláštní kolizní normy
- Obligační statut = právní řád rozhodný pro smlouvu s mezinárodním prvkem

Meze obligačního statutu

- 1) Způsobilost stran k právům a právním úkonům
- 2) Materiální platnost smlouvy
- 3) Formální smlouvy
- 4) Věcněprávní účinky smlouvy (např. převod vlastnického práva)
- 5) Následky porušení smlouvy
- 6) Incidenční otázky
- 7) Zánik smlouvy

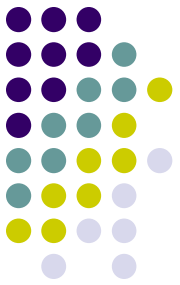
Vídeňská úmluva

- Obsahuje soubor přímých norem
- Pokud daný případ spadá do působnosti VÚ, aplikují se přímé normy a ke koliznímu řešení se nepřistupuje
- Přímá metoda má přednost před kolizní metodou

Příklady doložek

- *„Tato smlouva se řídí českým právem.“*
- *„Tato smlouva se řídí Úmluvou OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží. Otázky neupravené smlouvou ani Vídeňskou úmluvou se budou řídit českým právem.“*
- *„Tato smlouva se řídí německým právem s vyloučením dopadu Vídeňské úmluvy o smlouvách o mezinárodní koupi zboží.“*

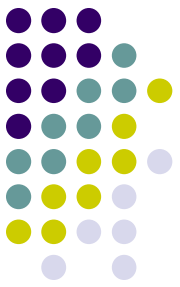
Prorogace

- Prorogační doložka – prorogatio fori – založení pravomoci soudů
- Derogace
- Projev autonomie vůle v procesní oblasti

Prorogace

- Možnost daná stranám ovlivnit
 - ve vnitrostátním měřítku místní příslušnost
 - V mezinárodním měřítku mezinárodní pravomoc soudů jinak určených k rozhodování

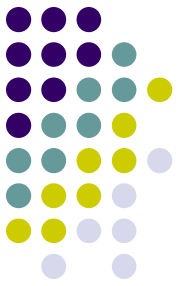

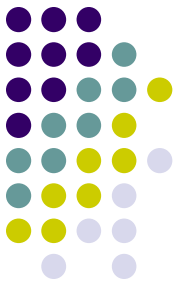
Prorogace

- Lokalizace vztahu
- Faktor pro přesnější určení rozhodného práva
- Ovlivnění dopadů veřejnoprávních norem
- Znalost prostředí
- Procesně příznivé podmínky
- Uznání a výkon rozhodnutí

Prorogace

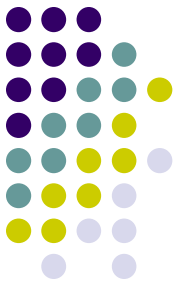
- Autonomní ujednání
- 37 odst. 2, 3 – ZMPS
- Nařízení Brusel I

Prorogace

- *„Veškeré spory vyplývající z této smlouvy bude řešit Městský soud v Brně, se sídlem...“*
- *„Strany se dohodly, že veškeré spory vyplývající z této smlouvy budou projednány před německými soudy.“*

Rozhodčí řízení

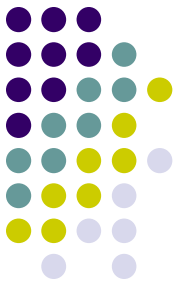
- Pro oblast mezinárodního obchodu jsou charakteristické tři cesty řešení sporů mezi mezinárodními obchodníky:
 - Smírčí (mediace, konciliace ...)
 - Soudní
 - Mezinárodní rozhodčí řízení

Rozhodčí řízení

- Výhody rozhodčího řízení
- Rychlost, neveřejnost řízení, nižší náklady
- široká vykonatelnost, lepší technické zázemí
- flexibilitnost ve vztahu k moderním technologiím
- Důvěryhodnost, kvalita rozhodců, neformálnost
- Jednoinstančnost, širší možnosti uzavření smíru
- širší autonomie vůle stran i rozhodců
- kontinuita rozhodování

Rozhodčí řízení

- Podmínky:
 - Dovolnost právního řádu
 - Existence platné rozhodčí smlouvy/doložky

Rozhodčí řízení

- *„Všechny spory vyplývající z této smlouvy budou řešeny v rozhodčím řízení.“*
- *„Všechny spory vyplývající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou s konečnou platností rozhodovány u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu a Pravidel jedním rozhodcem.“*